Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САҤА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл алтыннь ыйтан тахсар

№ 146(5346)

1979 сыл. Ахсынньы 11 күнэ ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 2 харчы

Олунньу 24 күнүгэр —быыбардар

Российскай Федерация Верховнай Советын Президиума РСФСР Верховнай Советыгар уонна народнай депутаттар олохтоох Советтарыгар 1980 сыл олунньу 24 күнүгэр—баскыһыанньаҕа—быыбардары ыытар туһунан Ыйааҕы ылынна.

Эмиэ ити күн атын союзнай республикалар Верховнай Советтарыгар уонна народнай депутаттар олохтоох Советтарыгар, автономнай республикалар государственнай былаастарын үрдүкү органнарыгар быыбардар ыытыллаллара кэрүллэр.

Союзнай уонна автономнай республикалар Верховнай Советтарыгар быыбардарга быыбардыыр уокуруктар тэриллиннилэр.

ССТА.

КУОТАЛАҺЫЫГА—КИЭҤ ДАЛААҺЫНЫ

ССКП Киин Комитета, ССРС Министрдэрин Совета, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК «1979—1980 сс. кыстыкка сүөһүттэн ылыллар бородууксуйаны оҥорон таһаарыыны уонна соҕотуопкалааһыны улаатыннарар туһугар сүөһү иитиитин үлэһиттэрин Бүтүн Союзтааҕы социалистическай куоталаһыыларын тэнитэр туһунан» Уураҕы ылыннылар.

Уураахха бастаан иһэр колхозтар, совхозтар, бирикээдэлэр, фермалар коллективтарын бэйэлэрэ кыстыкка сүөһү иитиититтэн ылыллар бородууксуйаны элбэтэр, соҕотуопкалааһыны улаатыннарар туһугар ылыммыт инициативалара бигэргэннэ.

Бүтүн Союзтааҕы социалистическай куоталаһыыга эт, үүт, сымыыт, түү, о. д. а. тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларын оҥорон таһаарыыга уонна соҕотуопкалааһыҥҥа ылыммыт быһаарыыларын, үрдэтиллибит эбэһээтэлистибалары толоруута үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит уонна сүөһү бэйэлэригэр кыстыгы аһылыгынан хааччыйар сыаллаах эрчимнээхтик үлэлээбит, бородууксуйаны оҥорон таһаарыыны үксээтэр республикалар, кыраайдар, уобаластар, автономнай уокуруктар, оройуоннар, колхозтар, совхозтар уонна сүөһү иитиитин бирикээдэлэрэ уонна фермалара кыайыылаахтарынан ааҕыллаллар.

Бүтүн Союзтааҕы социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтарын наҕараадалааһыҥҥа ССКП КК, ССРС Министрдэрин Совета, ПСБСКС, ЫБСЛКС КК 1300 Бочуоттаах Грамоталарга олохтооннулар.

Сүөһү иитиитин үлэһиттэрин Бүтүн Союзтааҕы куоталаһыыларын түмүгүн —1979 сыл төрдүс кыартаалын уонна 1980 сыл бастакы ыйын көрдөрүүлэринэн—1980 сыл от ыйын 1 күнүгэр таһаарарга быһаарыылаах.

Рабочайдары, колхозтаахтары, инженернэй-технический үлэһиттэри «1979—1980 сс. сүөһү кыстыгар үлэҕэ ситиспит үрдүк көрдөрүүлэрин иһин» диэн Бүтүн Союз үрдүнэн биир социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтара анаан наҕараадалара наадалааҕынан вахтылар.

ССКП КК, ССРС Министрдэрин Совета, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ Бүтүн Союзтааҕы социалистическай куоталаһыыга кыттан В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сыла туолуутун көрсө эт, үүт уонна да атын тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларын оҥорон таһаарыыны үрдэтиэхтэрэ уонна онус пятилетка соруудахтарын толоруута бэйэлэрин кылааттарын киллэриэхтэрэ диэн эрэмньилэрин биллэрдилэр.

ССТА.

Онус пятилетка: төрдүс сыл

ҮЛЭ ЛЕНИНСКЭЙ ВАХТАТА

Наставник холобура

Субуруускай аатынан совхозка, оройуоҥҥа эмиэ Е. Н. Кропникова ааты киэҥник биллэр.

«Юность» ферма старшайа быйыл хас биирдии фуражнай ынахтан 2490 кг үүтү ылаары ыан биллэ тэн 107 бырыһыан толорон иһэр.

Опыттаах маннньыксыт, эйэчээт наставнига Елена Николаевна ССКП КК сэтинньитээҕи Пленумун уонна ССРС Верховнай Советын иккис сессиятын уураахтарынан эрэ кэтэҕэр даа өссө үрдүк кирбиилэргэ дьулуһар.

Е. АНДРЕЕВ.

Коллективын көҕүлүүр

Кыстык саҕаланыаҕыттан Т. Г. Дьдаева боровскуну сүтүгэ суох, үчүгэйдик иитэн турууорар.

Степниня ыйга киин хас биирдии боровскуну 20,8 кг улаатыннаран, суукка тааҕы эбиллиитин 760 грамма тиэртэ. Билигин Татьяна Герасимовна боровскуларга 142 дии кг ыйааһыннаннылар.

Хадаар Уорҕатын бастыҥ сүөсүһүтэ коллективын чилиэннэрин өссө үрдүк көрдөрүүлэргэ көҕүлүүр.

Л. НАХСЫЛОВА.

Кыһамньылаах үлэһит

Сылааҥ Түөйэтигэр субан сүөһүнү көрөөчүлэр үтүө суобастаахтык үлэлииллэр.

Федор Еремеевич Никуленко 29 боровскуну көрөр-харайар. Кыстык аас-пыт икки ыйыгар хас биирдиилэрин ортотунан 41-дии кг толоһутта, сэтиньигэ боровскуну суукатааҕы орто эбиллиитин 700 грамма тириэртэ. Билигин киин боровскуларын орто ыйааһыннара 107 кг тиийдэ.

А. ЗАХАРОВ.

Бастыҥнар бачыымнарынан

Комсомолка В. Алексеева—Эрилик Эристиин аатынан совхоз бастыҥ маннньыксыттарыттан биирдэстэрэ.

Киин үлэлиир Үйүөлэ фераматын коллектива Орджоникидзевскай оройуон «Булгунньахтаах» совхоһун сүөсүһүттэрэ кыстык ыйдарыгар сүөһүттэн бородууксуйаны ылыыга республикаҕа таһаарбыт ыҥырыыларын дьаланаан ойүүр.

Валя быйыл уон биир ыйга хас биирдии фуражнай ынаҕыттан 1740 кг ыыр соруудахтааҕын 2160 кг толордо, ол иһигэр сэтиньигэ 93 кг ыата.

Эдэр маннньыксыт кэдьүүс уонна хааччыстыба пятилетката төрдүс сылын ситиһиилээхтик түмүктүүр баҕалаах.

«СО» корр.

Сорудаҕын куоһарда

Чыраадыма — комсомольскай-ыччат ферма «Чурапчы» совхозка үчүгэй ахсааныга сылдьар.

Манна орто осхуолааҕы бүтэрээт баҕа өттүлэринэн производствоҕа тахсыбыт ыччаттар үлэлииллэр. Киэҥсэртэн Любовь Козурова үрдүк көрдөрүүлээх. Кыыс сыл уон биир ыйын түмүгүнэн хас биирдии фуражнай ынаҕыттан 1604-дии кг үүтү ыан, сорудаҕын 30 бырыһыан куоһарда.

Люба улуу сирдьит В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сыла туолуутун көрсө өссө тэптэй үлэлиир.

И. ФИЛИППОВ.

Дойду предприятиеларыгар

МАЖЕЙКЯЙ. (Литовскай ССР). Нефи араарар заводка оборудованиелары таһыы саҕаланна. Дойду хотугулуу-арҕаа өттүн бүтүннүүтүн уматыгын баланнсатын тупсарар аналлаах литовскай нефтехимик бастакы тутуута ахсынньы бүтүүтүгэр бастакы бородууксуйаны биэриэҕэ. Сүүһэ киэҥ площадкаҕа пентификатордар үрүҥ көмүс колонналара күлүмүрдээтэ. Онно нефть үрдүк октаннаах бензиҥҥэ, дизельнэй уматыкка, самаасканыыр матырыйаалларга кубулуйуоҕа. Ууну ыраастыыр тутуулар толору бэлэм буоллулар, гаһы-паары туттааччы оҥоһулунна, онон тутаалыыр эйгэ эрэллээхтик харыстаныаҕа. Полоцкай—Мажейкяй трубопроводунан нефть сүүрүгүрэр.

ЯСНАЙ. (Оренбургскай уобалас). Киембаевскай асбестовай хайа байыатар комбината бастакы 10 тонна бородууксуйатын туттааччыларга ыытта. Эдэр коллектив үлэҕэ кииирбит кыаматоларын баһылыыр иһин ситиһиилээхтик күрэстэһэр.

КАРАГАНДА. Маркшейдерскай геологическай сулууспа предприятиелара «Карагандауголь» холбоһук «Северная» шахтатыгар үлэ тэтимин түргэттэтиини хааччыйдылар. Киин ССРС Государственнай бириэмийэтин лауреата М. Курилков салайааччылаах проходчиктара бассейнга 6 эрэ хаһыы орто тэтимин үрдүгэр тогус үрдэттилэр иннинэ чөҕү хостоочулар сыппаас лавалаах буомуулары ситистилэр. Ити сыл бүтүөр диэри былааны тэһынан 140 тыһ. тонна чөҕү хостуур кыаҕы биэриэҕэ.

РИГА. «Ригасельмаш» завод коллективын кыттарыгар Череповец уонна Запорожье металлургара харыстанныыр хаһаайыстар ааттарын ахтыылаахтарын үлэ ситтилэр. Киннилэр кэмэ эрэ рижаннар питиалэкка саҕалаабытан ааспыт кэмчилэр эрэ ахсаана 4 тыһ. тонна сырыыҕа тиийдэ.

ССТА.

Райсовет сессията ыҥырыллар

Райсовет исполкома народнай депутаттар XVI ыҥырыылаах оройуоннааҕы Советтарын уочараттаах XIV сессиятын 1979 сыл ахсынньы 25 күнүгэр ыҥырарга быһаарда.

Сессия көрөр боппуруоһа:

Народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын исполкомун 1979 сыллааҕы үлэтин туһунан отчуот. Дакылааттыыр райсовет исполкомун председателэ **Р. Р. Бурнашев.**

Сессияҕа райсовет бары депутаттара, сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ, совхозтар директордара уонна оройуон бары тэрилтэлэрин салайааччылара ыҥырыллаллар.

КОМСОМОЛЬСКАЙ СУБУОТУННЬУК

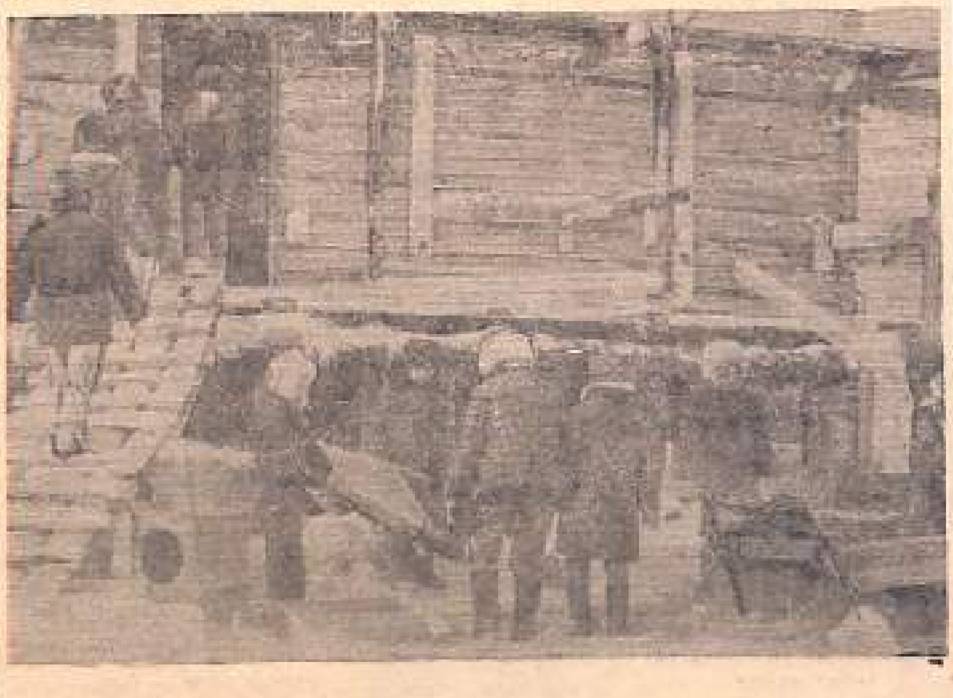

Ааспыт субуотаҕа уонна баскыһыанньаҕа оройуон киинин комсомолецтара промкомбинат түөрт кыартыралаах олорор дьиэтин тутууга кыттыылаах комсомолецтуралар. Субуотунньукка промкомбинаттан 10, балыыһаттан 12, ас-үөһээх комбинаттан 4, типографияттан 9 комсомолец уо. д. а. кыттан дьиэ сиимэ куттулар, уһаа мандаалаһыга мас сыыһын ыраастаатылар. Онно оройуон үчүгэйдик промкомбинат столяра Г рий Мкостырев, олох-дьаһах комбинатын үлэһитэ Акрели Кулачкин, типографияттан Мария Дьячковская уо. д. а. үлэлээтилэр.

Снимокка: субуотунньук кэмигэр.

П. Оконешников фотота.

Политическай, экономическай үөрэх ●

КОНСТИТУЦИЯНЫ ҮӨРЭТЭЛЛЭР

«Сайдыылаах социализм Конституцията» диэн райпо коллективыгар комсомольскай оскуола 25 истээччилээх. Оттон үс комсомолец тыа сиригэр тутууга үлэлиир сылдьаллар, ол иһин тус бэйэлэрэ дьарыктаналлар.

Бастакы занятие сэрэдэлээччилэр бачыымнарынан «Ленинизм—биһиги эпохабыт революционнай знамята» диэн темаҕа ыытыллыбыта. Кэлин занятиелар көтүтүллүбэккэ расписание быһыытынан ыытыллан иһэллэр. Бу күннэргэ ССРС экономическай систематын үөрэтии түмүктэннэ. Аны социальнай, культурнай сайдыы диэн темаҕа киирэллэр.

Сүрүн программалаах матырыйааллары үөрэтиини таһымнаан пропагандист истээччилэр тус бэйэлэрин үлэлэриттэн сыһыарыылаах уратыларынан болҕомтону уурар. Конспектаһын, бэйэ билиитин үрдэтии ньымаларыгар практическай сүбэлэри биэрэр. Билигин итинэ олоҕуран истээччилэр ВЛКСМ XVIII съеһин уурааҕыттан, сэбиэт табаарыс Л. И. Брежнев этиитин анаан-минээн үөрэтэ сылдьаллар.

—Оскуола үлэтин сүрүн итэҕэһинэн занятиелары көтүтүү үгүһэ буолар,—диир пропагандист коммунист Х. П. Федулова.—Бу боппуруос комсомольскай тэрилтэ комитетыгар көрүллүүнэ, Ордук албахтык көтүппүт истээччилэри кытта партийнай бюро секретара бииргэ кэпсэттэ. Ол да буоллар итэҕэс толору туоратыллан илик. Айаҥҥа сылдьыыннан, табаары тиэйэ барыыһын шофердар уонна продавецтар көтүтүүлэрэ үгүс. Итини бэрээдэктиир, таһаарыылаахтык итэҕэстэри туоратар наада.

В. ПОПОВ.

Карл Маркс аатынан совхоз «Сардаана» комсомольскай-мичаат фермата сыл устата биир ынахтан ыабыттан бииргэ 1280 кг үүтү ыыр ... ...

Коллектив ССКП КК сэтинньитээҕи (1979 с.) Пленумун уураахтарын, ССРС Верховнай Советын иккис сессиятын матырыйааллары улахан интэриэһинэн көрүстүлэр.

Снимокка: ферма сэрэдэлээччи Марианна Симонова ССКП КК сэтинньитээҕи Пленумун матырыйаалларын билиһиннэрэр.

П. Оконешников фотота.

ЛЕНИННИИ, КОММУНИСТИЧЕСКАЙДЫЫ ҮЛЭЛИЭХХЭ

Советскай дьон ССКП КК сэтинньитээҕи (1979 с.) Пленумун уураахтарын, табаарыс Л. И. Брежнев этиитин, ССРС Верховнай Советын иккис сессиятын матырыйаалларын улахан интэриэһинэн уонна астынан көрүстүлэр.

Партийнай комитеттар бу дьоһуннаах докумуоннары өйдөтөр үлэни киэҥник тэнитиллэр, үлэһиттэри ССКП XXV съеһин уураахтарын ситиһиилээхтик толорууга, В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сылын достойнайдык көрсүүгэ түмэллэр. Бииир уопсай политкүннэри тэрийээччилэргэ, лектордарга, докладчыттарга, политинформатордарга уонна агитатордарга көмөҕө анаан бириэмэлээх тематика бэчээттэнэр.

ССКП КК сэтинньитээҕи Пленума коммунистическай тутуу уочараттаах соруктарын туһунан.

Табаарыс Л. И. Брежнев этиитэ—партия уонна норуот үлэтин бойобуой программата.

Сайдыылаах социализм кыахтарын толору туһаныы—биһиги кэккэлээх соруктут.

1980 сылга ССРС экономическай уонна социальнай сайдыытын государственнай былаана.

Эйэ уонна айар-тутар үлэ бюджета.

Партия уонна правительство норуот үйгүтүн туһугар кыһамньылара.

Пятилетка төрдүс сылын түмүктэрэ.

Кырыс сир бурдугу үүннэрээччилэрин үлэҕэ кыайыылара.

Биһиги коллективпыт пятилетканы толорууга кылаата.

Үрдүк бүтэһиктээх түмүктэр—үлэ кодьууһун сүрүн көрдөрүүтэ.

Техническэй прогреһы быһаарар салааларга—үрдүк тэтими.

Наука уонна техника ситиһиилэрин — производствоҕа.

Тимир суол транспорын үлэтин тупсарыаҕыҥ, дьиссипилинэни бөҕөргөтүөҕүҥ.

Оттук-энергетическэй комплексы түргэн тэтиминэн сайыннарыы.

Атомнай энергетика — кэлэр кэм энергетиката.

Металл сортаменын кэҥэтиэҕиҥ, хаачыстыбатын тупсарыаҕыҥ.

Научнай-техническэй прогреһы түргэтэтиигэ массыына оҥоһуутун оруола.

Илии үлэтин, мараахан үлэни сарбыйыы—уталыттаабат сорук.

Капитальнай тутуулар кодьууһун үрдэтиэҕиҥ.

Материальнай, үп уонна үлэ ресурсаларын бытарыйыыны утары охсуһууну күүһүрдүөҕүҥ.

Болдьоҕун иннинэ тутуоҕуҥ, болдьоҕун иннинэ баһылыаҕыҥ.

Үлэҕэ киирээхтээх объектарга—муҥутуур болҕомтону.

Злобинныы тутуохха: түргэнник, бөҕөтүк, ыраһыабайдык.

ЭХКС тутуулара—доҕордоһуу уонна бырааттаһыы тутуулара.

Бырааттыы дойдулар сакаастарын — болдьоҕор уонна үрдүк хаачыстыбалаахтык.

Тыа хаһаайыстыбатын салгыы сайыннарыыга биһиги кылаатпыт.

Бурдук—Ийэ дойду баайа-дуола.

Суоһу иитиитэ—норуот бүттүүнүн ударнай фронна.

Эти оҥорууну улаатыннарыы—бастакы уочараттаах сорук.

Суоһу кыстыгын тэрээһиннээхтик ыытыаҕыҥ, кини бородууксуйатын намтатыыны таһаарымыаҕыҥ.

Суоһу иитиитин үлэһиттэригэр—күннээҕи кыһамньыны уонна болҕомтону.

Тыа хаһаайыстыбатын техникатын кодьууһуттээхтик туһаныаҕыҥ.

Тыа хаһаайыстыбатыгар капиталы угуулартан—үрдүк төлөбүрү.

Тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын сүтүктэрин эрэллээхтик туоратыахха.

Эргиэн культуратын үрдэтиэҕиҥ, атыылаһааччылар наадыйыыларын ордук толорутук хааччыйыаҕыҥ.

Норуот туттар табаардарын оҥорууга олохтоох кыахтары ордук инициативалаахтык туһаныаҕыҥ.

Үлэ дьиссипилинэтин бөҕөргөтүү—хас биирдии үлэһит иэһэ.

Дьиссипилинэ—коллектив сирэйэ.

Кыттаанах кэмчиләэһини уонна харыстааһыны өһөн охсуһууну күүһүрдүөҕүҥ.

Үлэ мүнүүтэтин сыаната.

Кэмчилээһин сирэй аахсааныгар—хас биирдии сиһэххэ.

Оттугу, энергияны уонна металы кэмчилээһин—биһиги уопсай соруктут.

Государственнай былаан—сокуон. Былаан ыытыллыбытын кэнниттэн биир эрэ кыһамньы хаалар — кинини толорорго.

Норуот хонтуруолун сабыдыалын үрдэтиэҕиҥ.

Социалистическай бас билиини харыстыахха уонна хаҥатыахха.

Үрдүк бүтэһиктээх түмүктэр иһин социалистическай куоталаһыыга — киэҥ далааһыны.

Хаалыылаахтара суох, үрдүк оҥорумтуолаахтык үлэлээһин—биһиги патриотическай иэспит.

Бүгүҥҥү новатор кырбиитэ, бүгүн—рабочай нуорма.

Бастыҥнар опыттара—үлэ оҥорумтуотун, үлэ кодьууһун уонна хаачыстыбатын үрдэтии бэдэи резерва.

Саҥаны билиэххэ, олохтоо киллэриэххэ үөскэ тарҕатыахха.

Ударнайдык үлэлиэххит, дьулуурдаахтык үөрэниэҥ, итэҕэстэри сорудуулаахтык туоратыахпыт.

Критика уонна бэйэни критикалааһын таһыма—коллектив сиэр-майгы өттүнэн чэбдигин көрдөрөөччү.

Айар көҕүлээһиннэ—бары дьаһалларынан өйөбүлү.

Хас биирдии киһи үлэтин үрдүк хаачыстыбатыттан—коллектив үлэтин үрдүк кодьууһугар.

Государство масса собнательнаһынан күүстээх.

Үрдүк идейнай буолуу, үлэҕэ коммунистическайдыы сыһыаннаһыы—биһиги политическай ситиибэтиин-хотуубутун көрдөрөөччү.

Коммунистар коммунизм иһин норуот бүттүүнүн охсуһуутун иннигэр иһигэр.

Дьиссипилинэни бөҕөргөтүүгэ, үлэ оҥоруутуотун уонна хаачыстыбатын үрдэтиигэ народнай депутаттар оруоллара.

Дьулуурдаах үлэнэн Ийэ дойдуну модун кыаҕын, аан дойдуга бүтүннүүтүгэр эйэни бөҕөргөтүөхпүт.

Үлэ кодьууһун уонна хаачыстыбатын үрдэтэр иһин охсуһууга эрчимнээҕи, үс төгүл күүһүрдүөҕүҥ!

Тус бэйэ пятилеткатаҕы сорудаҕын—В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сылын туолуутугар!

Пятилетка түмүктээһиннээх сылын үлэҕэ рекордарынан бэлиэтиэхпит.

1980 сылы ударнай ленинскэй үлэ сылынан көрсүөҕүҥ.

Онус пятилетканы ударнайдык түмүктүөҕүҥ!

Коммунистическай партия салалтатынан саҥа кыайыыларга!

Кумааҕыга эрэ сылдьар куруһуоктар

Субуруускай аатынан совхоз Болтоҥоттооҕу отделениетыгар политическай үөрэх оскуолаларыгар үөрэх балачча тэрээһиннээхтик саҕаланнабыттара. Бастакы занятиелары оройуоннааҕы ветстанция начальнига В. И. Николаев «Ленинизм—биһиги эпохабыт революционнай знамята» диэн темаҕа лекциятын аһан улахан көмөнү оҥорбута.

Итинтэн кэлин оскуолалар ССКП идеологическай үлэтин актуальнай боппуруостарын үөрэтэр оскуола (пропагандист А. П. Попова) уонна учууталлар А. Г. Слепцова, Н. Д. Кривошеков пропагандистардаах коммунистическай мораль төрүттэрин үөрэтэр комсомольскай политическай үөрэх оскуолалара ордук тэрээһиннээхтик үлэлииллэр. Занятиелары кэмнэр ыытыллаллар. Сылдьыы, активность да үрдүк. Кыһалҕа тэрийиллибит лоовет-үөрэхтээһин куруһуога (пропагандистар И. М. Слепцов, Е. П. Давыдова) былаан быһыытынан лекциялары, бэсиэдэлэри ыыталлар.

Ол эрээри политическай, экономическай үөрэҕи тэрийиигэ үгүс итэҕэстэр, көтүтүүлэр таһаарылыннылар. Бөһүөлэккэ тэриллибит партийнай политическай оскуола бастакы занятие кэнниттэн, пропагандиһа үөрэххэ барар, үлэлээбэккэ сылдьан бараан занятиелар дьэ сааһардын ыытыллан эрэллэр. Ордук улахан көтүтүү экономическай үөрэхтээһин тэрийиитэ таһаарылынна. Орто звено кадрдарын, механизатордары, рабочайдары түмэр экономическай оскуола пропагандиһа уурайбыттан үлэлии илик. «Кэскил», «Сардаана» комсомольскай-мичаат коллективтарыгар үлэлиэхтээх лоовет-үөрэхтээһин куруһуоктар занятиелар эмиэ ыытылла иликтэр.

Үлэһиттэри экономическай үөрэхтээһинин тэрийиигэ туруорууллар саҥа көрдөбүллэри олоххо киллэриигэ маннык сыһыан хайан да табыллыбат. Отделение салалтата, профсоюз местнома үлэһиттэри экономическай үөрэхтээһиннэ түргэн быһаарыылаах дьаһаллары ылаллара эрэйиллэр.

Т. ПОПОВА,
партийнай тэрилтэ секретара.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ТӨРҮТТЭРИН ҮӨРЭТЭР ОСКУОЛАЛАР

ПАРТИЙНАЙ ҮӨРЭХХЭ АНАЛЛААХ ЛИТЕРАТУРА

В. И. Ленин. Кылгас биографическай очерк. Авт.: Обичкин Г. Д. (салайааччы), Остроухова К. А., Панкратова М. Я. уо. д. а. 9-с таһаарыыта—1979. 9 б. ла., 40 х.

Кинигэҕэ В. И. Ленин олоҕун уонна үлэтин сүрүн этаптарын, кини бары норуоттар сырдык ыраларыттар—коммунизмҥа киирии суолларын сырдатар өлбөт-сүппэт үөрэҕин туһунан кэпсэнэр.

Аан дойдуну уларыта тутар үөрэх. Авторскай коллектив салайааччыта Г. И. Волков.—1979. 20 л., 70 х.

Саҥа үөрэх пособиетыгар партийнай үөрэх начальнай звенотун программатыгар сөп түбэһиннэрэн общественнай марксистскай теория сүрүн балаһыанньаларын, историяны материалистическай өйдөөһүн сайдыытын уонна тутулун көрдөрөр, общество туһунан билиигин буржуазнай концепциялар критикалаабаллар.

Сайдыылаах социализм Конституцията. ССРС Конституциятын үөрэтээччилэргэ көмө. Авторскай коллектив салайааччыта В. Н. Кудрявцев. 2-с тол. таһаарыы —1979. 272 стр., 35 х.

Бу кинигэ—ССРС Конституциятын үөрэтээччилэргэ үөрэнэр пособие. Кинигэҕэ ССРС саҥа Конституциятын туһунан сүрүн сибидиэнньэлэр бэриллэллэр, кини сүрүн ис хоһоонун историческай оруола арыллаллар, Конституция советскай дьон олохторугар уонна государственнай органнарга итиэннэ общественнай тэрилтэлэргэ суолтата көрдөрүллэр.

Ааҕан-суоттаан үлэлиэххэ

КЫАХТАРЫ МУҤУТУУРДУК ТУҺАНЫАХХА

Сотоорутааҕыта Мэйэ сэлиэнньэтигэр республика хаһаайыстыбатын оройуоннарын сэвхоостарын директордарын, экономистарын, бухгалтердарын сүбэ мунньахтара буолла.

Онно «Совхоостарга экономическай үлэ туругун уонна тыа хаһаайыстыбатын экономическай эрэйи-тэрээһиҥҥэ дьаһаллары тубуһуннаран» дакылааты Тыа хаһаайыстыбатын министерствотын былаанныыр-экономическай отделын начальнига И. А. Иванов оҥордо.

Итини сэргэ «Экономическай үлэни тупсарыы соруктара», «Үлэ толобуругар тирэниии», «Үбүлээһини тупсарыы соруктара», о. д. а. темаларга хас дьаһаллаттар истэллиннилэр.

Бонуурустара дьүүлэһиитэ элбэх киһи кыттыыта. Кинилэр сүрүннээн совхоостарга экономическай үлэни тупсарыыга, ыйытыы мидармттар общественнай сүөһүттэн ылыллар бородууксуйаны элбэтиинэ баар итэҕэстэр туһунан кэпсээтилэр.

Сүбэ мунньахха болламмыт курдук, биһиги оройуоммут совхоостарыгар экономическай үлэ мөлтөх турута, кордоруйүлэр намыһахтар. Кэнникки кэмҥэ утуу-субуу тахсыталаабыт улахан баһаардар Субуруускай аатынан совхоһу улахан ночооско таптылар. Техника кору-харайыы мөлтөҕүттэн, техникаттан сэрэхтээх буолуу быраабылаларга тутуһуллубаттарыттан Карл Маркс аатынан совхоһка элбэх оросхуот, дьон оһол чаастатык таххыталаатылар.

Костон буолбатах, онус сэлиэнгэ түөрт сылларга биһиги совхоостарбыт экономическай кордоруүлэрэ оҕсейи да, хаачыстыба да оттуктан үрдээбэтилэр. Итинтэс тубэ үгүс галаар сортаар түмүллэр сирэ суох намыһахтар. Тэрээһин мөлтөҕүттэн, экономическай намыһаҕыттан совхоостарга ороас ороиэхтэх ночоотор, хоромньулар саадааны тахсэ тураллар.

Кэнникки түөрт сылга ыаҕы сылтарыы, искусственнай сиэмэлээһин сүөһүэр турбатаҕыттан быһаамыттаҕар 5655-ньиги аҕыйах төрүөбү ылыыбыт. Бийыл былырыыҥҥытааҕар 846-нан аҕыйах ньиэй төрөөтө. Оройуон үрүнэн ньирэй дэлэвой тахсыыта бааралсуоҕа 75 бырыһыанугар тэҥнээтэ, оботэр ылах тобо тыырбыт аҕара ыытараата уоннааан торбостоото. Биирдии совхоостарынан ырыттахха, тоҕус ыалыгын Карл Маркс аатынан совхоз былырыыҥҥытааҕар 17, Эрилик 10, «Чурапчы» совхоз 9 бырыһыан аччаттылар. Ол оксуулутар совхоостар уопсайа 433 тыһ. солк. ночоотко табылиннылар. Сылгы аатиыгар бийыл кордоруулар эмиэ тэниэрэ түстүлэр. Кулун дэлэвойа былырыыҥҥытааҕар быдан аччаата, хастыыт сылааҕытааҕар 1394 кулууну итэҕэс ылыбыт. Аҕардас итиннэн 553 тыһ. солк. ночоотко киирдибит.

Билэрэн курдук, эвсийи тыстыкка, бийыл дааны сүөһү кыстыгын оҕуутэ маастабайдык тахсыта. Түөрт сылга оройуонна барыта 2352 сүөһү туһата суох өлө, онтон 1 мол. 570 тыһ. солк. ночоот таҕыста.

Сүөһүттэн үүт уонна эт, сортэн үүнүүнү ылыы былааннара туолбуттарыттан, о. д. а. итэҕэстэртэн совхоостар 1978 сылга государствоҕа 8 мол. 85 тыһ. солк. ночтоох хааллылар. Итэ сыллара бийыл 9 мол. 620 тыһ. солк. тиийдэ. Онтон ылар дохуоттара былырыыҥҥытттан 2 мол. 902 тыһ. солк. аччыыр туруктанна.

1979 сылга оройуон үрдүнэн былааныгар көрүллүбүт ночоот 5 мол. 194 тыһ. солк. тиийэн 61 бырыһыан үллүүр кутталланна.

Дьэ итинник сорудахтаргар сүөһүттэн ылыллар бородууксуйа бөлөҕө турар сыанатa үрдүү турар. Былырыын 1 центнер үүт бэлэмнэр турар сыаната 52 солк. 42 харч. тэҥнээн ит буолбарына, бийыл хайыы-үйэ 65 солк. тиийдэ. Онтон 1 центнер эриэнэ 1978 сылга 209 солк. 32 харчыттан бийыл 316 солк. тиийэ үрдүүрэ күттүүллэр.

Көстөрүн курдук, совхоостарбыт экономическай кордоруулара олус мөлтөхтөр. Онон пятилетка түмүктэһиниэх сылытар хас биирдии хаһаайыстыба государственнай былааннары толорор, баар эн кыахтары муҥутуурдук туһанар тубутар туох кыаллардах оҥорор соруктаах.

С. СОБАКИН,
тыа хаһаайыстыбатын управлениетын ылааҕыннай бухгалтера.

Сүөһү кыстыга—ударнай үлэ фронта ●

ИСПОЛКОМ ДЬАҺАЛЛАРЫ БЭЛИЭТЭЭТЭ

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдааҕы отделениетыгар кыстыкка ыаратан балаһыанньа үөскээтэ. Сотоорутааҕыта оччу туоратарга Мугудай сельсоветын исполкомугар ирдэбиллээх хонтуруол рейдэтэн бириэдэтин үлэтин түмүгэ дьүүллэннэрэннэ.

Маралаайы бириэдэттэр сүөһү дьүдьэйиитэ, бороосуу коннньуан оҕуутэ саҕаланан тахсэ турар. Аҕардас сэтинньигэ Тобүрүөн ферматыгар 20-чэ бороосуу коннньуан оҕуута. Маннa сорох сүөсүһүттэр үлэҕэ хол-доон сыһыаннаһыы туһаттэрин таһаарбыттар. Ол курдук, сүөсүһүт М. Сивцев хас да күн устата хотон нада күн утуута хотон баҕаларыттан. Ол һуомун мраастаабытах. Ол местномга кордуллубут, сонтаах сэмэҕэ тардыллыбыт.

Ахсынньы 6 күнүгэр Уу Оҕустаах, Лыбынтах уонна Тобүрүөн фермаларын сыбылаарытар салаа даҕары от суох буола сылдьыбыт. Ыанар ынахтарга күнүгэ биирдэ эрэ от биэриллэр. Отделение салалтатын ытыттан тоһо эмэ үстэ ыһыыттыга киирэргэ ирдэбил туруоруллубутун үлүйэн сорохтор билиги дэҕаны икки литэ ыы ыыроллор.

Дулҕаттан эбии аһылык бэлэммиэтэ. Искусственнай үүт бриэт эмэ суох. Ыанар ынахтарга күнүгэ сэттэ эбии 30-туу кг убаҕас шоколорба бэриллэр.

Тракторлар олус чаастатык саахалламаллар, онон от тиэйиититтэр сорох күн биирдии эрэ трактор таххар. Холобур, ахсынньы 7 күнүгэр түөрт трактортан иккитэ бэрт кэһиэлэ сүтэр.

Иккилэр оксуукрытар отделение үүтү ыаһын сылааҕы сорудаҕын 245 тоннанан, ынах сүөһүнү иннин былааныы 47 тобонон толорбокко илэр.

Кыстыкка тахсыбыт бытах итэҕэстэри туоратарга исполком сүһэл дьаһалтары былаамтата.

Бириэдэҕэ ахсынньы 10 күнүн паспакко минеральнай брикеттэри бэлэмниирсэ, хас ферма ахсын искусственнай үүт оҥорор дулҕаны астарыыны саҕалыы охсорго бэлэмнирдылыы. Механизатордар үлэлэрин хонтуруоллуурга, тракторлар эрэмуонньарын түргэтэтэргэ дьаһалынаа.

М. СИВЦЕВ,
хаһыат общ. корр.

ЛЕНИНГРАД. Хортуоппуйу харайар опытнай-экспериментальнай комплекс үлэҕэ киирдэ. Манна технологическай линия бэйэтин атаһар дьэри кэлимник механизациялаамма. Вибрационнай гиэбэччи аалааннар тыл туруулары хаһаарбат. Ыскыллаах контейнердэрга хортуоппуйу кэдьаллиттэр.

Снимоктарга: вибрационнай гиэбэччи оператора Н. Двбисова; контейнердэр гиэйиннэ боштордор хонтуруоллуллар.

ССТА фотохроникаата.

Биһирэммит ньымалар

Общественнай сүөһүгэ эбии аһылыгы бэлэмнээһини механизациялааһын улахан суолталаах. Бу үлэни сүһүөҕэр туруоруута республика киин оройуоннарын механизатордара биһирэммит опыттаахтар. Олору туһаныыга кыһамньы сир ахсын ууруллара наада.

ТАЛАХ КЭЭККЭТИН БЭЛЭМНЭЭҺИН

«Октоп» совхоз механизатора В. И. Исаков оҥорбут талаҕы быһар тэрил баһыр бала ылар. Тэрил трактор навесной систематыгар холбонор, онуоха сииньигэс тимирдэри сваркалаан оҥоһуллубут анаалаах эһит олордуллар. Булуук лемехтэриттэн оҥоһуллубут быһахтар араастаҕа холбонуллаллар. Ирэкэ буоллахына туттуллаллар.

Быһыллан бэлэммит талаҕы трактор сырдатыгар тиэйэн аҕалан фермаҕа тиһыгар, талаҕы кээк кэһиргэ анаан уларытыллан оҥоһуллубут, республикаҕа киэннэ тарҕамыт ДКУ-1,0 дробилкаҕа мээкэлэтэллэр.

«Октябрь 50 сыла» совхоз рационализатора П. Р. Терентьев бу дробилканы туһанан, кэһо сылдьар агрегаты оҥорон, хаппа таптаабыт сиринэр талах кээккэтин бэлэмнээһинин оссо түргэтэттэ. Талаҕы ньарбатар кээккэ дробилка ДТ-75 тракторга холбонуллан үлэлиир.

ХОМУҺУ, ОТУ МУУС ҮРДҮНЭН ХОМУЙУУ

Муус үрдүнэн хомуһу уонна оту хомуйуу аһылык сиппэһин дэлэтиигэ кырата суох көмөлөөх. Хомуһу кырбатан баран (ДКУ-1, КДУ-2 дробилкаларынан РСС-6Б, ИКГ-30Б—силуоһанны, оту уонна силэһин кырбатааччыларынан, КИР-1,5, КИК-1,4, КУФ-1,8 косилка—кырбатааччыларынан) эбии аһылык быһыытынан сүөһүгэ биэрэллэр. Сороҕор сүөһүгэ хомуһу бүтүннүү хатаран баран тоҕох курдук туһаналлар. Хомус иҥэмтиэлээҕэ онно кэмэкэ 0,42 аһылык единицатыгар тэҥнэһэр.

Биһиги хаһаайыстыбаларбытыгар хомуһу соҕотуопкалыырга аналлаах техника суох. Ол иһин атын уобаластар опыттарыгар олоҕуран, баар маассыыналары туһанар сорук турар. Ордук биһиги усулуобуйабытыгар Челябинскай уобаласка туттуллар хомус быһар агрегаттары тупсаран оҥорон үлэлэтиэххэ сөп.

Маҥнайгытынан, уолбут сиргэ эбэтэр агрегаты муус үйэр буолбутун кэнниэ, эргэ силикс КС-2,6 комбайнын кырбыыр аппаратын, ыгар валиктарын, транспортердарын устан ылан быһыллыбыт масса халыйарыгар анаалаах дуосканы туруоран туһаммыттар. Онтон атын чаастарын оннуларынан хааллабыттар.

Иккиһинэн, бульдозер, погрузчик ПБ-35 онуутар тракторга эраттээх ЖВН-6 жаткины ыйаан туһаммыттар.

ХАРЫЙА, БЭС МУТУКЧАТЫН ХАЙДАХ БЭЛЭМНИЭХХЭ

Саха сиринээҕи тыа хаһаайыстыбатын институтун дааннайдара көрдөрөллөрүнэн, харыйа уонна мутукча орто хаачыстыбалаах оттон хааччыбата итэҕэһэ витаминнарынан, хлорофиллларынан, минеральнай веществоларынан оссо сабырыйара даҕаастааран турар.

Мутукчаны бэлэмнээһин саамай сөптөөх кэмнинэн күһүөрүҥҥитын. Тымныы саҥа түһүүтэ буолар. Улахан да тымныыга бэлэмниэххэ сөп. Ол тылаан баран маһы охтоорууга, лабааларын тоноохуна мутукчата наһаа тохтор, буорту буолуута үлааатар.

Мутукчаны сүөһүгэ бэлэмнээн сиэтии араас ньымалардаах: үлтүрүппэккэ эрэ сиэтии, бурдук аһылыгы кытта булкуйан сиэтии, эбии аһылык быһыытынан туттуу, соломону, оту кытта туттуу, кээпиэрбэҕэ туһаныы. Мутукча үүтүн үһаакка бэлэмнээн сиэтэн буолаллар.

ДОРОХХОЙ АҺЫЛЫГЫ ТУПСАРЫЫ

Аһылыгы тупсарыыга хас да ньыма баар. Сүрүннээн механическай уонна химическай ньымаларга арааралахха сөп.

Механическай ньымалартан ордук эпбахтик бытарытыы туттуллар. Дороххой аһылыктары бытарыттахха иҥэмтэлээх веществолара быдан аһыаҕахтык сүтэллэр. Бытарытыллыбыт аһылыгы сүөһү сөбүлээн сиэр.

Химическай ньымалар киэн дорүүнүн хаһыак бааҕарар дороххой аһылыгы иҥэмтэлэрин балтарааикки төгүл улаатыннарыахха сөп. Сотохтору туһанан дороххой аһылыгы дьүгдаталлар, клеткаларын сымнаталлар, буһуттуу улаатыннаралар. Аһылыгы буһарыыга туһанаах бактериялар үөскүүллэригэр табытастаах усулуобуйа тэриллэр.

А. ТАТАРИНОВА,
Саха сиринээҕи НТИК пропагандаҕа секторын сэбиэдиссэйэ.

Биһиэхэ эппиэттииллэр

Редакцияҕа «ПРОДАВЕЦТЫАН СӨБӨ СУОХ» диэн тобалоох критическай суруук киирбитэ. Онно Муруу Тыымпыйа маҕаһыынын продавеца арыгыны аҕалан атыылааһына сөбө суоҕун туһунан суруллубута.

Суруук райпо бырабылыанньатыгар ырытыллыбыта. Онуоха бырабылыанньа председателин солбуйааччы тов. Ермолаев Л. А. эппиэтин ыыппыта:

«Суругу бырабылыанньа мунньаҕар дьүүллээтибит уонна кырдьыктааҕынан аахтыбыт. Арыгы атыыланньа суохтаах маҕаһыыныгар, атын бородууктаары аҕалары аһыы эр арыгыны тиэйэн атыылаабытын иһин продавец Н. И. Тастыгина кытаанахтык сэмэлэннэ. Бурүйүн биллэрин, инникитин итинник быһыыны таһаарыа суох буолан эрэннэрэрин учуоттаан, райпо бырабылыанньата Н. И. Тастыгинаҕа ыйыы оҥордо. Уонна үһүс кварталлааҕы бириэмийэтин быста».

Үчүгэй дьон туһунан

Үлэҕэ иитээччи, кэрэҕэ уһуйааччы

Оскуолаҕа барт холку көрүҥнээх, уһанар тэрилин хаалаабыт дьоҕус хоһ буолаллах аҕамсыйбыт киһи бэрэыы хаһаайыныыла, көрө-истэ, оҥоро, оҕолор тарда сылдьарын үгүстүк көрөҕүн. Ити — үлэ уруоҕун учуутала Николай Васильевич Лукин.

Коля, биллэр нас ууһа тойуун утуминан, оҕо эрдэ биттэн оһу-маны оҥоро, уһаммыта буола сылдьарын тапталлара. Кини дьоҕурун өссө сайыннаран 1955 сыллаахха Якутскайдааҕы художественнай училищены ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ уонна Дириҥ детдомугар педагогическай үлэтин саҕалаабыта.

Ийэтэ эрдэ өлөн, Коля тулаайахсыйыы кыһалаҕатын этинэн-хаанынан бил-битэ. Баҕар ол да иһин буолуо, Николай Васильевич детдомҥа төгүрүк тулаайах сүүһүнэн оҕоҕо 17 сыл уһулаах-туоратыгар ийэ-аҕа сылаас тапталын солбуйан, кинилэри үөрэ-нигэ-иитиигэ сүрэҕин сыдьаһын анаабыта. Кэлин үс сыл Сунтаар оройуонун Тойбохой интернат-оскуолатыгар үлэлээбитэ. Онно республикаҕа киэҥник биллибит ботаническай сад материальнай базатын хаҥатыыга сэбэрин оҥорбутун Социалистическай Үлэ Геройа Г. Е. Бессонов үрдүктүк сыаналаабыта. 1964 сыллаахха оҕо айымньытын республикатааҕы көрүү-быыстапкаҕа Николай Васильевич үөрэнээччи Тойбохой оскуолатын үөрэнээччилэрэ кыайыылааҕынан тахсыбыттара. Учуутал үлэтэ ЫБСЛИС обществотун Бочуотунай грамотатынан бэлиэтэммитэ.

Учуутал уһун таһынан бэртээхэй фотограф, кинигэ устааччы, уруһуйдьут, скульптор, чаһы оҥорооч-чу, радиону сатардааччы, уоту күөһү билээччи, биир-дэччи — барыта киэн биһилэабыт идэлэрэ. Иэһилэммит ыыталлар бөҕүҥнэхээ дьаһаллаарга барытыгар бэйэтин. Баҕа өттүнэн кими-дэбэр, дьону үөрдэр. Хата ол оҥуутар «чаһыһайбытар» наадатын тардыаҕа.

Николай Васильевич общественнай үлэҕэ сорудах оҕо быһыытынан үлэлиирин собуллэбэт үтүө үгэстээх. Ол курдук, бэйэтин быйаччы коҥуллэйиинэн Дириҥ детдомун питаллэрэнчилэригэр мастерскойу, бэртээхэй пионерскай лааҕырга туттарбыта. Өссө оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, 1948 сыллаахха, Хайахсыт ыччаттарынан Аҕа дойду сэриитигэр охтубут буойун, кэргэ памятнигын бырайыактаан туттарбыта билигин биир бастыҥ өйдөбүнньүк буолан турар.

Н. В. Лукин учуутал быһыытынан кэрэхсэбэрэ — ол кинин уруогар маҥҥы үрдүк көрдөбүлэ, оҕоҕо истиҥ таптала. Үөрэнээччитин биир-дэ эмэ мөҕө, ыга-түүрэ тутарын хаһан да көрүөҥ суоҕа. Биир тэн хоһоу, хардарыта ытыктаһар кэпсэтиинэ, бэйэ-бэйэҕэ дириҥ итэҕэл, өйдөһүү. Кини илэҥ кэмин олоччутун үөрэнээччилэригэр анныыр. Кэм хайа кинилэ дуобат сеанстарын, куруһуоктары аспыт киһи, хайыыр суолун тэрбит — киһи. Оттон бийиэхэ, учууталларга, көмөтүн аҕал санааланыы. Николай Васильевич бэйэтин бэйэ библиотекатыгар биир учуокка туттуллар элбэх сэдэх литература мэлдьи илиниҥ анныгар. Оскуолабыт кабинеттаах системэҕэ киириитигэр, пришкольнай участаха теплицаны, баймалнай городогу туттуулэрга, ороммун араас үлэлэригэр, биир да харчыны ороймохэ ыттыабытын ахтар, бэлиэтиир сөп дьок.

Сэтоҕурутаҕыта Хайахсыт орто оскуолатын коллективэ, нэһилиэк общественноһа кырдьаҕас учуутал Н. В. Лукины бочуоттаах сынньалаҥҥа атаардылар.

Ол эрээри билигин кинилэ айыттахха, «оскуолатыгар тахсыбыта», «мастерскойга», «араахса трактор оҥорсор» диэн хардааны истэҕин. Дьэ, итинник киһи — оҕо таптыыр, дьон хайгыыр учуутала.

Д. ЭВЕРСТОВ.

БАРЫ НОРУОТТАР ИНТЭРИЭСТЭРИГЭР

Европа уонна атын дойду общественноһын болҕомтотун Варшавскай дуогабарга кыттыылаах государстволар тас дьыалаларын министрдэрин комитетын ахсынньы 5—6 күннэригэр Берлиҥҥэ буолбут аһаҕас мунньаҕын түмүктэрэ тардаллар. Кыраттыйа маҕыннаҕы пресса Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, ССРС уонна Чехословакия министрдэрэ биир саҥанан ылыммыт быһаарыыларын Европа уонна атын дойду норуоттарын санаатын интэриэстэригэр эппиэттиилэрин бэлиэтиир.

Берлиҥҥэҕи мунньах кыттыылаахтара сэбилэниини үлүһүйүүнү уоһуурааһын итиэннэ сэрии сэбин, ордук чуолаан ядернайдары, эһии практическай дьыһалларын олоххо киллэриини саҕалааһын уталыттан таһынааҕын туһунан өссө тоҕуу эттилэр. Кинилэр ити боппуруостары быһаарыыга Варшавскай дуогабар атын государстволарын кытары сөбүлэһиннэрэн баран алтынньы саҥатыгар Берлиҥҥэ табаарыс Л. И. Брежнев туруорбут ССРС кэрүнэһиннэрэ бөдөҥ кылаатыгыныы буолаллар диэн ааҕаллар. Ол тылан баран арҕаа ити конструктивнай советскай этиилэргэ чуолкай эппиэти биэрбэтэ сүгүтүнэргэ холоонуулар оҥоһуллаллар.

НАТО-ҕа социалистическай дойдулары байыаннай өттүнэн баһыйар сыалынан арҕаа Европа территориятыгар орто ыраахха тиийэр американскай

Комментатор колонкалара

ракетнай-ядернай сэрии сэбин саҥа көрүҥнэрин таһаҕы туруоруугу саҥалыы ырыталлара, ону ааһан өссө таататаллара уратыы дьаһаныларыахх. Итинэн собоостоо Варшавскай дуогабар государстволара НАТО дойдуларын континенга быһыыны, майгыны уустугурдуох дьайыылары оҥорботторугар ыҥырдылар. Итиниэн түбэлтэҕэ, берлинскай коммюникэҕэ бэлиэтэммитин курдук, орто ыраахха тиийэр ядернай средстволарга сыһыаннаах боппуруостарга деловой кэпсэтиини уталыннакка саҕалыыр сөп буолуо.

Европа бары дойдуларын эйэҕэ дьулуһар күүһэ, тэрээ европейскай континенга күүстэр хабааннаһыыларын принцибин утумнаахтык туруулаһан кэмүскүүр Варшавскай дуогабар государстволарын итиннэн көрүүлэрин өйүүллэр. Кинилэр Варшавскай дуогабар государстволарын Европаҕа уонна атын дойдуга бүтүн нүүтүгэр бөҕө айаан ситиһэргэ туһаайыллыбыт атын дьаһалы быһааччы этииалэрин итиэннэ өйүүллэр. Ити, туох хаппыы иһин, 1980 сыллаахха Мадридка буолааары турар Европаҕа куттал суох буолуутун уонна бииргэ үлэлэһии боппуруостарыгар мунньах кыттыылаахтара государстволар представителлэрин көрсүһүүлэрин ситиһиилээхтик ыытарга, Европаҕа байыаннай тыыҥааһыны сымнатым уонна сэбилэниини эһии боппуруостарыгар конференцияны ыҥырыыга, киһи Европаҕа сэбилэниилээх күүстэри уонна сэбилэниини сарбыйар туһунан Венатааҕы кэпсэтиилэри иннин диэки сыҕарытыыга туһаайыллыбыт этиилэр.

Варшаватааҕы дуогабар кыттыылаахтара государстволар тас дьыалаларын министрдэрин комитетын мунньаҕын туһунан коммюникэны айаан күүдүтүк саҥааччы киһи бары, ти тыҥааһыны сымнатыыны холбоспоппобат туруктуур уонна кэнэтэр, сэрии куттала суох өйөрөр иһин охсуһуу чуолкай итиэннэ дьаһаарыр дьыгынан көрөр программатыы бэлиэтээбит дьоһун суолталаах докумуон быһыытынан көрөр.

Н. ЧИГИРЬ,
ССТА кэрэспэдьиэнэ.

Культурнай олох — сонуннара

Саҥа дьаһаллары бэлиэтээтэ

Киносеть дирекциятын совета «Чаарыкчаан» кинотеатр үлэтин тупсарар туһунан боппуруоһу көрдө. Онно киниэхэ көрдөрүү хаачыстыбата кубаҕана, көрөөччүлэри хаачыналыга өссө да итаҕастар баалларо, кинигэ тула ыытыллар массабай үлэлэр билиҥҥи көрдөбүлгэ эппиэттэбэттэрэ, сороҕор үлэ режимэ тутуһуллубата, рекламалааһын туруга мөлтөҕө кэпсэтии киинигэр турда.

Дирекция совета киноаппаратуралары саҥанан солбуйарга, көрөөччүлэри хаачыналы культурнайын тупсарарга, киинэ тула ыытыллар массабай үлэ көрүҥүн кэҥэтэргэ саҥа дьаһаллары бэлиэтээтэ.

В. МАКАРОВ

Зоналааҕы көрүү

Фольклор фестивалын зоналааҕы көрүү аһаҕыт оройуон күннэригэр Амма оройуонун киинигэр ыытылынна. Онно Лена алын эҥэрин 5 оройуоннарыттан кэлбит норуот талааннаахтара бэйэлэрин искусстволарын көрдөрдүлэр.

Биһиги оройуоммутуттан зоналааҕы көрүүгэ 30-ча киһилээх делегация кытынна. Кинилэр ортолоругар дьоҕурдаах ырыаһыттар, үҥкүүһүттэр, тойуксуттар, музыканнар уо. д. а. бааллар.

ОКТЯБРЕНОК МАША

Кыраккый Маша былырыын балчаҕа детсадка сылдьар этэ, оттон быйыл холобурга сылдьар үөрэнээччи.

— Биһиги Машабыт бастыҥ үөрэнээччи, кэрэҕэ-сэмэйэ бэрээдэктээх оҕо. Хайаан үйэ даҕыннь суоттаһыытыга, кийиттэн улахан көмөҕө наадыйбакка бэйэтэ толорбутунан барар. Сэтоҕурутаҕыта октябренок буолан,— диир учуутала Акулина Гавриловна Лебедева.

Маша дьиэтигэр даҕаны көмөтө улахан. Иһигэр берикэтигэр балыстарын, быраттарын көрөр, ийэтэ үлэтигэр бардаҕына дьиэтин бэрээдэктиир.

Снимокка: Маша Григорьева уруок кэмигэр.
И. ЛЕБЕДЕВ, хаһыат общ. корр.

Чакыр.

Пенсиябытын — сберкнижкаҕа

Пенсияны сберкнижкаҕа көһөртөрүү сыл ахсын кэҥиэн иһэр. Бу үбү мунньууга саамай судургу суол, почта уонна тэриллэлэр үлэлэрин судургутуттар, үп сберкассаҕа мунньуллуутун элбэтэр буолан, государственнай суолталаах.

Пенсионер бэйэтин аатыгар муһуллубут үбү хаһан баҕарар, төһө баҕарар суумаҕы ылыан, кимҥэ баҕарар аатыгар көһөртөрүөн сөп.

Үлэлиир пенсионердар пенсияларын сберкассаҕа көһөрөр туһунан сайаабылыанньаларын тустаах тэриллэлэрин бухгалтериятыгар түһэрэллэр. Оттон пенсияларын почтанан ылааччылар сылга иккитэ сайаабылыанньаларын социальнай хаачыйыы отделыгар түһэрэллэр.

Пенсия ый маныкайгы аһарыгар сберкассаҕа пенсионер счетугар көһөрүллэр.

Үбү сберкассаҕа эргитэн туттуу үп эргиирин түргэтэтэр, харчы наһаага сытыытын нарчалтар.

ПЕНСИОНЕРДАР, пенсияны сберкнижкаҕа бэһа көһөртөрүүнү киэҥник туһаныҥ!

Райсовет исполкомун социальнай хаачыйыытын отдела.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

ССКП райкома, райсовет исполкома, Алдан аат оройуоннааҕы кулууба үлэ уонна сэрии ветерана
НОЕВ ГАВРИЛ КОНСТАНТИНОВИЧ
уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн бокуонньук кэргэттэригэр уонна аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Хоптоҕо сельскэй Советын исполкома, отделение салайтата колхоһунай түтүү ветерана
ЭВЕРСТОВ ИВАН АЛЕКСЕЕВИЧ
өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр кутурҕаннарын биллэрэллэр.

Районо, профсоюз райкома, Сасыльен 8 кылаастаах оскуолатын коллектива учуутал Ньыкаа Елена Еремеевнаҕа кини таптыыр ийэтэ
БРЫЗГАЕВА РАИСА ВАСИЛЬЕВНА
уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын биллэрэллэр.

БИҺИГИ АДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печатн. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3051
№ ЗАКАЗА 146